

Silent books

Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i skönlitteratur. Parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar, inre och yttre dialoger - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Analysera och tolka en berättelse utan text.

Läraren reflekterar

Har du hört talas om "Silent Books"? Det är ett samlingsnamn för böcker som endast innehåller bilder, alltså bilderböcker utan någon text. Vem vänder sig silent books till? Mitt direkta svar är...till alla. Alla kan läsa silent books, oavsett ålder. Jag vet dock att böckerna är uppskattade att använda med grupper som inte har ett gemensamt språk. I Sverige har IBBY haft projekt i samarbete med folkbibliotek och flyktinganläggningar. Om det kan du läsa här: <http://ibby.se/2015/11/16/litteraturprojekt-pa-flyktingforlaggningar-silent-books/>

Genom bilderna har människor från olika delar av världen kunnat samlas kring en gemensam läsning. I den [handbok](#) som tagits fram står det: "bildernas inneboende berättarkraft kunde överbrygga kulturella och språkliga barriärer" (s. 2).

Och så är det ju. Bilden är kraftfull. Den kan få oss att drömma, associera, fantisera, reflektera... Det är också det som gör att böckerna kan användas i vilken klass som helst från förskoleklassen upp till gymnasiet och om man så vill till vuxenutbildningen. Utifrån de textlösa böckerna kan man skapa uppgifter som passar den målgrupp man har.

Förslag på böcker

Jag har en del favoriter. Shaun Tans *Ankomsten* är en. Jag gillar också Aaron Beckers tre böcker *Kartan*, *Resan* och *Återkomsten*. *Simbassängen* av JiHyeon Lee är en annan favorit. Sedan måste också *Pojken och huset* av Maja Kastelic nämnas. Utgår man från någon av dessa kommer man att kunna hitta på mycket spännande i sitt klassrum. Det lovar jag!

Hur kan böckerna läsas och analyseras?

Vad kan man då göra med böckerna? *Ankomsten* har jag redan nämnt ovan. Jag använde den i samband med ett poesiområde, där jag ville lyfta in ordklasser. Då boken innehåller fantasifigurer som inte finns namngivna kunde eleverna få leka med språket och hitta på egna substantiv. Utifrån några bilder i boken fick eleverna samla substantiv, verb och adjektiv och dessa ord skulle sedan bli utgångspunkt för en dikt. Arbetsområdet blev lyckat och uppskattades av eleverna!

Man skulle kunna använda *Pojken och huset* för att arbeta med struktur i en berättelse. Om du ska skriva en berättande text till *Pojken och huset*, en text som följer en kronologisk struktur, hur skulle den se ut? Till hjälp skulle eleverna ha en stödstruktur som visade på den kronologiska tidsordningen – först, sedan, sist.

Läsprotokoll för lässtrategin sammanfatta

	Händelse	Person	Miljö
Vad hände först?			
Vad hände sedan?			
Vad hände sist?			

Fröken JE, Wendesgymnasiet

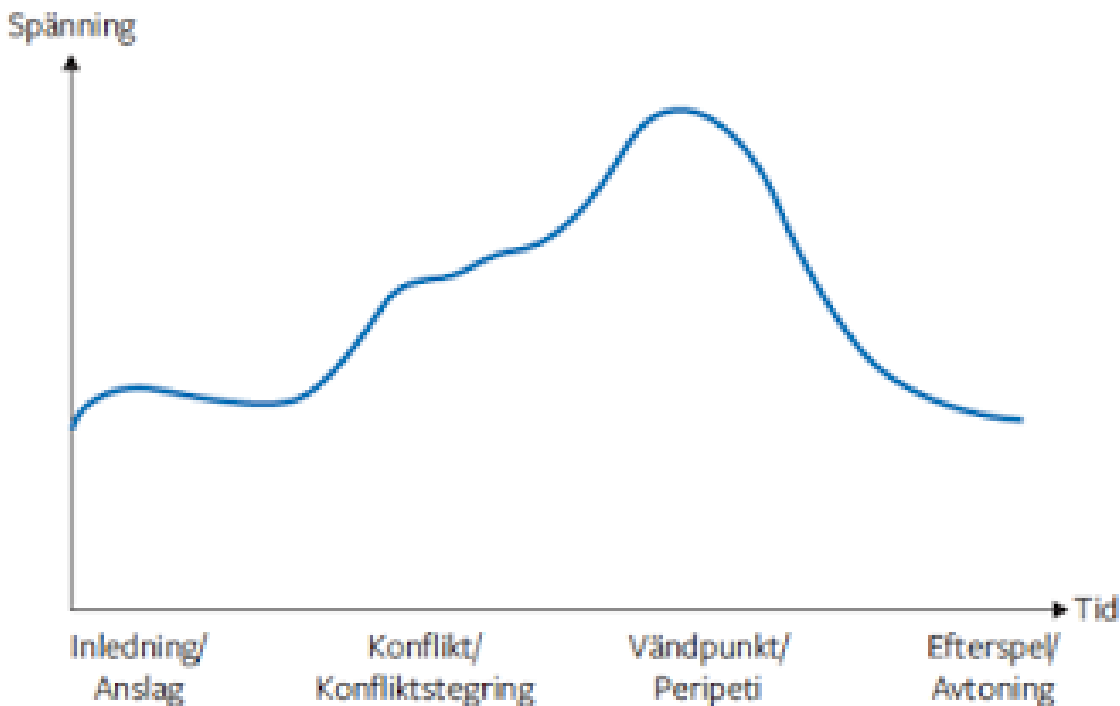

Materialiet får användas enligt denna Creative Commons licens.

Vill man bygga ut uppgiften skulle eleverna kunna få arbeta med den dramaturgiska kurvan och då också med hjälp av en stödstruktur. De olika delarna i kurvan hade man som lärare fått gå igenom och exemplifiera.

Den dramaturgiska kurvan

Aaron Beckers böcker är spännande. Med dessa skulle det vara intressant att skapa egna filmer, serier eller animeringar. Låt eleverna få välja en karaktär från någon av böckerna. Karaktären ska sedan få bli intervjuad. Vad har hen varit med om? Till detta skulle appen Animate Anything kunna användas. Och innan inspelningen gjordes hade eleverna fått skriva talmanus och då hade man som lärare behövt prata om detta. Vad är ett talmanus? Vilka delar ska finnas med? Hur ska man få lyssnaren intresserad av att lyssna vidare?

Med äldre elever hade det varit spännande att få till boksamtal i mindre grupp. Vad säger bilderna dig som läsare? Vad reagerar du på? Vad gillar/ogillar du? Finns det något i boken som du inte riktigt förstår? Kan du se några mönster? Göra några kopplingar? Här är utgångspunkten [Aidan Chambers](#) frågor.

Lgr 11 Förmåga (kopplingar till årskurs 9)

Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i skönlitteratur för ungdomar och vuxna. Parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar, inre och yttre dialoger. Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen.

Kunskapskrav

Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visa eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsa mellan raderna eller är dolda** i olika verk.